

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
"Mira".

Vsakemu svoje!

Leto V.

V Celovec 10. marca 1886.

Št. 5.

Prva podružnica sv. Cirila in Metoda na Koroškem.

25. oktobra l. l. smo se bili zbrali, da bi osnovali šolsko podružnico sv. Cirila in Metoda za Celovec in njegovo okolico. Prebrali in pretresli smo pravila, jih nepremenjene potrdili in volili začasni odbor. Visoko c. k. ministerstvo znotrajnih zadev je dovolilo, da se podružnica ustanovi. Dne 16. svečana t. l. smo se zbrali, da si volimo stalni odbor in da potem podružnica začne svoje delovanje.

Na tem shodu je č. g. prof. Einšpieler nagovoril zbrane družnike s temi besedami:

"Znan je pregovor: 'Kdor ima šolo, ima prihodnost.' Da si pridobimo mi Slovenci takih šol, kakor jih naš slovenski narod potrebuje, k temu pripomagati, to je namen podružnice, ki si jo mislimo ustanoviti.

Res je, da število ljudskih šol na Koroškem veselo narašča, posebno po tistih krajih, kjer prebiva naš narod. Velikovaška okrajna glavarija je l. 1870 štela 25 ljudskih šol, l. 1885 pa 45, torej za 20 več. Pa tudi veliko denarjev potrebujejo sedanje šole; le samo deželna matica je od l. 1870 do l. 1885 izdala za šolske potrebe 3.600.000 gld. Potem imajo občine spet šolske doklade po 50, 100 do 200 procent. — Za šolske nove hiše in za poprave šolskih hiš se je od l. 1869 potrošilo 1.360.000 gld.

Mi Slovenci smo tretjina prebivalcev na Koroškem in plačujemo tudi tretjino vseh davkov; torej smo mi Slovenci za šolske potrebe že plačali 1.200.000 gld., in za šolske zidarije 440.000 gld. Gotovo lep denar — ali pa imamo tudi take šole, katerih bi radi imeli? Nimamo jih, to pričajo pri- tožbe, ki se oglašajo od vseh strani.

Mi Slovenci smo katoličani, zatorej ho- čemo katoliške šole; otroci naj se v šoli poduč- jejo v tistem duhu in v tistej veri, kakor se pod- učujejo doma in v cerkvi.

Mi Slovenci smo večidelj ratarji, ki obdelu- jemo zemljo in glešamo živino; zatorej potrebu- jemo pri svojem delu tudi otroških rok in nam je velika škoda in zguba, da naši 13 in 14 letni otroci brez dela posedajo po šolskih klopeh.

Mi Slovenci vemo in smo prepričani, da se otroci kaj prida naučijo le v takih šolah, kjer se podučuje v jeziku, kterega zastopijo, torej pri nas v slovenskem jeziku. Po 117 farah po Koroškem se pridiguje v cerkvi vselej po slovensko, šole pa, kjer bi se podučevalo po slovensko, nimamo no-

bene; 90 šol je takih, o kterih se pravi, da je učni jezik slovensko-nemški, v resnici pa je večidelj vse le nemško. —

Kdor ima šolo, ima šolsko mladino, kdor pa ima šolsko mladino, ta ima tudi prihodnje čase. Zatorej moramo pred vsem skrbeti in delati, da dobimo take šole, kakoršnih potrebujemo in želimo. To je namen naše podružnice, katero hočemo usta- noviti.

§. 2. pravil se glasi tako le: "Družbe namen je, vsestranski podpirati slovensko šolstvo na ka- toliško-narodni podlagi."

V mislih imamo le slovenske kraje. V nemške kraje in šole ne bomo silili, nikogar ne bomo dražili in žalili, le za slovenske otroke bomo delali in skrbeli.

Podpirali bomo slovenske šole na kato- liškeje podlagi, tako da naši otroci ostanejo na- šemu narodu zvesti, ne pa postanejo nemškutarji in nasprotniki, da ostanejo tudi verni katoličani, in kar so katoličani in Slovenci vselej bili, — naj bodejo tudi zanaprej zvesti Avstrijanci: Vse za vero, dom in cesarja. — V takih šolah si bojo naši otroci bistrili glavo, požlahtnovali srce in na- predovali v omiki. Tudi že odrasčeni bojo še pre- birali dobre, podučne slovenske knjige in tako po- magali, da naš slovenski narod bolj in bolj napre- duje v znanostih in omiki, in dospe do više stop- pinje sreče in blagostanja.

Podpirali bomo tudi slovenske učitelje, ki si bojo prizadevali slovenske otroke podučevati in iz- rejati v narodnem duhu, dajali jim bomo podpore in nagrade, da jim povrnemo tiste težave in sit- nosti, ktere jim napravljajo nasprotniki naših šol.

Pomagali bomo tudi staršem slovenskih otrok nositi težko butaro, katero jim nakladajo sedanje drage šole. Kupovali bomo njih otrokom šolske bukve, spisovnice, obleko in obutev, — podpirali jih bomo, kedar bo treba zidati ali popraviti šol- sko hišo. — Tako misli družba delati v prid otro- kom, učiteljem in staršem; to je v resnici vse hvale vreden namen!

Družba in podružnice pa imajo še drugo, prav imenitno, važno stran. — Nasprotniki naši so znali med nas Slovence zasejati ljuliko razdora in raz- pora; Korošce so hujskali na Kranjce in Štajerce, Kranjce na Istrijance in Štajerce itd. Ta ljulika se še zdaj ni čisto izpulila. Družba in podružnice pa bojo zasejale seme, iz kterega bo dozorela bra- tovska ljubezen, prava slovenska vzajemnost. Po vseh mestih, trgih in vaseh slovenskih se bojo na- pravile podružnice in vse bo vezal eden pas vza- jemne, bratovske ljubezni: vsi Slovenci bomo eden

drugemu pomagali, posebno pa priskočili na pomoč tistim slovenskim bratom, ki so v večji nevarnosti in potrebnejši večje, močnejše podpore. Tako se bode oživila in vtrdila slovenska vzajemnost in bratovska ljubezen.

Tudi slovenski poslanci bojo v stanu, bolj krepko in srčno postopati v državnem zboru, ker se bojo mogli naslanjati na slovensko vzajemnost in klicati: Ves slovenski narod stoji za nami. Pa tudi vlada sama bode prisiljena, na nas Slovence in na naše želje in prošnje bolj ozir jemati, ako bomo Slovenci vsi za enega, in eden za vse! —

Še nekaj moram omeniti: Že več občinskih odborov in krajnih šolskih svetov je prosilo za slovenske šole pri deželnem šolskem совету. Prošnje so bile odbite in pravdi je bil konec; dva obč. odbora sta šla clo do ministerstva, pa bilo je tudi vse zastoj. Imamo pa še najvišjo državno sodnijo; ta je razsodila, da imajo slovanske občine blizu Dunaja, kjer slovanski jezik še deželen jezik ni, po postavah pravico, napraviti slovanske šole. Ako bi se naše slovenske občine pritožile pri tej sodnji, gotovo bi od nje dobile slovenske šole. Ali — naše občine so uboge in se bojijo stroškov, ki jih stane taka pravda. Gotovo bode družba ssv. Cirila in Metoda podpirala tiste občine, ktere bojo volje za slovenske šole pot nastopiti do višje državne sodnije.

Družba in podružnice ssv. Cirila in Metoda so torej res na vse strani prekoristna, ja živo potrebna naprava. Vsak prijatelj slovenskega naroda mora srčno želeti in na vso moč pomagati, da se napravi podružnic, največ ko mogoče. Naši bratje Čehi so tudi osnovali šolsko matico, jo podpirajo na vsak način in vstanovljajo podružnice po celem deželi. Šolska česka matica je že bogata, nabrala je v petih letih že 804.117 gld. in izdatno podpira in brani česko ljudstvo in njegove pravice.

Nas Slovencev ni toliko kakor Čehov, tudi nimamo veliko premožnih in visokih rodoljubov, tudi je naše slovensko ljudstvo večidel ubožno: — pa vendar delajmo, kolikor premoremo, pomagajmo si sami, in Bog nam bo pomagal in doedel svoj blagoslov: Iz malega raste veliko, — zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača! —

Slovenci ne moremo, ne smemo, pa tudi ne bomo nikoli pozabili rajnega knezoškofa Antona Martina Slomškega. Umrli so leta 1862. V tem poslednjem letu svojega življenja so nam za slovo govorili in zapustili v večni spomin te-le besede: „Pustite Slovincem dve reči, ki ste nam dragi, kakor svetle oči: sveto katoliško vero, in pa besedo materno“! — Te dve dragi svetlinje Slovincem ohraniti, oživiti in vtrditi, — to je sveti imenitni namen šolske družbe ssv. Cirila in Metoda. Torej resnični in zvesti rodoljubi slovenski, snujte in razširjajte to družbo! Božja pomoč!!

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Učiteljice — revčice.) Prebiral sem „koledar Koroških učiteljev“ za l. 1886. Na poslednji strani stoji imenik tistih učiteljev in učiteljic, ki so v letu 1885 stopili iz šolske službe. Vseh vkup jih je 26, med njimi 15 moških

in 11 ženskih. Ena učiteljica je doslužila in stopila v pokoj, 10 jih je na službo „resigniralo“ to je: službi dalo slovo. Kdor pomisli, kako težko je za žensko pridobiti si kako pripravno službo, — da učiteljica ne more prevzeti službo kake kuharice, hišne, šivilje, natakariče itd. —, da so učiteljice večidel javljne hčere premožnih staršev, — kdor vse to pomisli, temu se bojo te dušice gotovo smilile in izdihnil bode iz celega srca: Učiteljice — revčice! Bog je stvaril možki in ženski spol in vsakemu odločil primerno delovanje, ni pametno in dobro, da kdo prestopi meje, ktere je postavil najmodrejši stvarnik. Ni mi znano, zakaj da so te učiteljice, ki so se dolga leta pripravljale in trudile za šolsko službo, tej službi dale slovo; to pa slobodno trdim, da iz golega veselja ali iz prevelike sreče niso storile tega! Naj si toraj starši dobro premislijo, preden svoje hčere pošiljajo v višje šole pripravljat se za učiteljsko službo. Tudi bode marsiktera učenka veliko modrejši ravnala in si poravnala pot do boljše prihodnosti, ako namesto debelih šolskih knjig v roke vzame šivanko, kuhavnico, valjavec itd. ... Čudil sem se torej, ko sem o svojem času bral, da je naš deželni zbor dovolil spet za l. 1886 višje dekliške šole 500 gld. podpore in to s tem povdarja, da dežela dobi več učiteljic za ljudske šole. Še clo deželni predsednik gosp. baron Schmid-Zabierow je ta predlog podpiral s tim, da šolskih moči zmenjuje po Koroškem. Temu se po drugem potu v okom pride: Upeljite poldnevne šole; vsak dan tri ure za menšje, tri ure pa za večje, — povišajte bolj vpreženim učiteljem plačo, in staršem, otrokom, učiteljem in deželi bo pomagano!

Iz Celovca. (Odstraniti hočejo slovenska krajevna imena.) Naši Nemci so res srečni ljudje. Da izrečejo le kako željo, precej se jim ustreže. Naši bralci se bojo spominjali, kar smo lani pisali, kako se je „nemško društvo“ hudovalo nad slovenskimi imeni v koroškem krajevnem imeniku. Peklo jih je posebno to, da imajo še v (zdaj) trdo nemških krajih nektare vesi poleg nemških tudi slovenska imena. Rekli so, da slovensko ljudstvo teh imen ne pozna več, da se poslužuje nemških imen, in da se morajo tedaj slovenska imena odpraviti iz imenika. Zdaj (13. svečana) je Koroška deželna vlada, kakor poroča „Celovčanka“ št. 45 od 25. svečana, pisala okrajnim glavarjem, da so jo opozorili taki, ki so za to poklicani (von berufener Seite), da kraji na trdo nemški strani nemajo slovenskih imen (?) in da se tudi Slovenci poslužujejo le nemških imen. Okrajni glavarji naj tedaj vse kraje natančno in pravilno zapišejo po nemško, slovenska imena pa le tam, kjer jih ljudstvo v resnici pozna in izgovarja. Po tem poročilu se bo popravil Koroški krajevni imenik. — Ni nam treba na dolgo razkladati, zakaj nam ta ukaz ni po volji.

Prvič se moramo čuditi, zakaj so našim Nemcem slovenska imena ravno zdaj toliko na poti? Slavni Urban Jarnik je že leta 1826 v časniku „Carintia“ razkladal, da imajo mnogi kraji na sedaj nemški strani slovenska imena. S tem je dokazal, da so nekdanj po vsem Koroškem pa tudi po Tirolskem, Solnograjskem, Avstrijskem in zgornjem Štajerskem prebivali Slovenci, in tega tudi učeni Nemci ne morejo tajiti. Takrat pa se

niso prav nič hudovali nad Jarnikom, zdaj pa jih v oči zbada vsako slovensko ime. Drugič pa pravašamo: če je bilo Nemcem dovoljeno, da so prekrstili in pokvarili naša slovenska imena, zakaj pa bi mi ne smeli njihovih krajev tako imenovati, kakor se prileže našemu jeziku? Oni so prekrstili in pretlačili „Borovlje“ v „Ferlach“, „Bistrice“ v „Feistritz“, „Podravlje“ v „Föderlach“ itd. Ta imena tudi rabijo v govoru in pisavi, akoravno niso nobena nemška imena, ampak le pokveke iz slovenščine. Ako pa mi pravimo „Staridvor“ namesto „Althofen“, „Kotarče“ namesto „Guttraring“, „Motnica“ nam „Metnitz“ itd., rabimo le lepa, prva, slovenska imena, Nemci sami pa dostikrat nemojo nemških imen za svoje vesi, gore in reke, ampak pokvarili so le slovenska imena, kakor se prileže njih jeziku, da jih ložej izgovarjajo. — Tretjič se nam pa nikakor ne zdi spodobno, da hočejo slovenskega kmeta zdaj že postaviti za jezikoslovca. Saj prvi pedagogi so že prej bili; ako je slovenski kmet rekel: „jaz sem za nemško šolo, posadili so ga na tron in rekli: „glejte pedagoga, ta ve, kakošne morajo biti šole, tega poslušajte!“ Zdaj pa ga hočejo narediti še za prvega jezikoslovca. Ako je morda slovenski kmet že pozabil, da je „Althofen“ slovenski „Staridvor“, in ako on poreče „jaz ne poznam „Starega Dvora“, poznam le „Althofen“, posadili ga bodo spet na tron in rekli: „glejte vaš kmet ne pozna „Starega Dvora“, kmet je mero-dajen jezikoslovec, toraj se mora beseda „Staridvor“ izbrisati in zatreti za vse večne čase, da nas ne bo spominjala na našo slovensko preteklost!“ Mi gotovo bolj spoštujemo slovenskega kmeta, kakor gospodje „nemškega društva“, pa vsak človek ni za vse: v gospodarskih rečeh bo kmet dostikrat pravo zadel; tega pa dostikrat ne ve, kako morajo biti šole uravnane, ali kako se morajo imenovati vasi, gore in reke po nemškem Koroškem. Kmetje še slovenskih krajev včasih ne izgovarjajo prav; tako pravijo „Negarje“ namesto „Medgorje“ itd. Kdo jim bo to zameril? Saj niso imeli slovenskih šol in ne poznajo slovenske slovnice, tako da dostikrat tuje besede ne razložijo od domače. Naše Nemce pa to ravno veseli, da so naši koroški Slovenci pozabili že veliko lepih, starih slovenskih besed, zdaj jih pa huj-skajo in pravijo: „glejte, to je slovensko, kakor vi govorite, ne pa to, kakor se piše v slovenskih bukvah.“ Nemci sami pa nočejo tako pisati, kakor kmet govori, tudi oni imajo svoj pismeni jezik, in dobro skrbijo za to, da se ga otroci naučijo v šoli; slovenskim otrokom pa ne pripustijo, da bi se v šoli naučili čiste slovenščine, kakor se piše. To pa delajo samo za to, da bi se koroški Slovenci čisto ločili od Slovencev na Kranjskem in Štajerskem, in da bi nazadnje ostali brez pomoči.

Toda naj le pre naredijo krajevni imenik, kakor se jim poljubi. Slovenci so se pa zbudili iz dol-zega spanja in bojo že skrbeli za to, da se slovenska imena ne pozabijo več!

Iz Vetrinj. (Dani se!) Naša občina je blizu Celovca, zraven tega imamo pa še Morovo fabriko, v kateri veliko ljudi najde svoj zaslužek. Če tukaj ne bo cvetela nemškutarija, kje pa bo potem? Tako si je mislil tudi naš župan gosp. Seebacher (Jezernik), ter je posestnike sklical, da bi se pod-

pisali za sedajno nemško šolo. Nagovoril jih je bojda tako: „Čujte, kaj so si zmislili! Vzeti nam hočejo nemško šolo, ki je največa dobrota za nas. To je sama šuntarija. Podpišite se zdaj za nemško šolo!“ Gospod župan je mislil, da se bojo kar stepli za pero, da bi se vsak najprvi podpisal. Toda kaj se zgodi, — le en sam bajtar mu je potrdil besedo, drugi kmetje so mu pa glasno oporekali. Eden se oglasi: „Za nemško šolo ni treba prositi, tista nam tako ne bo ušla!“ Smeh. Drugi reče: „Mi smo hodili tri leta v šolo, pa smo se več naučili, kakor sedajni šolarji v osmih letih.“ Vsi pritrdijo. Drug kmet: „Saj se učijo samo skakati in cajhnati.“ Klici: „Res je.“ Smeh. Zopet se oglasi neki kmet: „Mi hočemo, da se tudi po slovensko uči, ne samo po nemško.“ Župan Seebacher: „Saj se zdaj oboje uči.“ Glas iz kmetov: „Ni res; pri mojem fantu ne vidim nobenih slovenskih bukvic, samo nemške.“ Župan Seebacher: „Boste že videli, kaj bo, če boste držali z duhovščino. Robota bo prišla nazaj. Kdor ne bo ubogal, bo precej zaprt.“ Glas iz kmetov: „Saj je zdaj tudi.“ Smeh. Na to pobere župan Seebacher zvoje prošnje in protokole ter je ves bled in jezen odšel, pa ni odnesel nobenega podpisa za nemško šolo. Morda jih bo med fabriškimi delavci nekaj nabral, med prostimi kmeti že ne.

Župan Seebacher se je zdaj sam prepričal, da ni res, kar trdi on in njegova stranka, da Slovenci sami terjajo nemške šole. Le taki jih terjajo, ki so pri nemški gospodi v službi ali pa v žlahti ali pa kako drugače pri njej visijo. Svobodni, neodvisni Slovenci pa že vejo, pri čem so s šolami in z liberalno stranko.

Iz Beljaške okolice. (Trda jim je šla.) Slovenci ne smemo prsta geniti in že je ogenj v strehi. Vsi liberalni časniki in vsa društva začno plat zvona bti, kako da mi rogovilimo, kako nemir in nepokoj napravljamo. Nemškoliberalci in njih pajdaši naj pa počenjajo, kar jim ljubo in drago, vse je prav in dovoljeno. Že smo brali, kako in kaj so vganjali pri poslednji volitvi, — zdaj pa še to beremo in zvemo, kako se eden drugemu zahvaljujejo. Gosp. Anton Morič mlajši razpošilja volilnim možem odprto pismo, v katerem se jim zahvaljuje in jim naznanja, kaj mu je pisal gosp. Ghon v Belaci in gosp. dr. Luggin v Celovci. Gosp. Ghon se g. Moriču zahvaljuje, da se je „neskončno veliko“ (unendlich) prizadeval in trudil, da je bil on voljen, „le (nur) njemu gre za to zahvala. Gosp. dr. Luggin se tudi gosp. Moriču zahvaljuje in pristavlja: „da se je iz Celovca delati moglo le v Borovskem okraju.“ Iz tega vidimo, da se je iz Belaka in Celovca delalo na vso sapo: „unendliche Mühe“, — in pri vsem svojem neskončnem trudu so vjeli le dve slovenski občini: Podkloster in Medborovnice. Res trda jim je šla, — glejte Slovenci! jeli se bojo vas že bati. Ni še dolgo, kar vas nihče porajtal ni, — zdaj pa „Slovan gre na dan!“ —

Iz Možiške doline. (Nemške protiprošnje.) Pravo je govoril „Mir“ v zadnji številki od 25. p. m. da tudi po drugih slovensko-koroških krajih je dosti tovarn, grajščin in fužin, in povsod se najde še kak zagrižen nasprotnik slovenščine, ki bo nabiral podpise proti nam. — O tem smo se zadnje dni do dobrega prepričali tudi mi pre-

bivalci Možiške doline. Čeravno je n. pr. Črna podpisala vse tri prošnje, čeravno so farmani D. M. na Jezeru odposlali tudi tri prošnje, vender se drznejo nasprotniki katoliško-narodne-šestletne šole, ktera edina le našim tukajšnim planinskim razmeram ugaja, loviti podpisov, da naj vse pri starem ostane, to se pravi, naj se naši otroci še na dalje po osem let le samo ponemčujejo; verski in slovenski poduk po zdravi pameti jim je pa deveta briga. Tako nabirajo podpisov okoli Možice in Črne pri fužinskih delavcih; morda, da se jim kak nevedni slovenski delavec na limance vsede, da se ne bi pri „gospodu“ zameril; pa o takih velja „odpusti jim, saj ne vejo, kaj delajo.“ Ali drugače je, če jih podpisujejo tudi nemški delavci, katerih je tukaj že precej; kaj bodo ti Nemci o naši slovenski šoli govorili in prosili, in kako zamorejo oni določevati o nemški ali slovenski šoli, ko še posestniki niso in dače ne plačujejo? O šoli in pa o jeziku, v katerem naj se podučuje, imajo pravico določevati le posestniki in davkoplačevalci, kateri šolo vzdržujejo in plačujejo.

Iz Podjunske doline. (Kdo naj določuje učni jezik v ljudski šoli?) Kadar nam nasprotniki usiljujejo nemške šole, pravijo zmirom, da delajo to le nam v prid in korist. Ko bi pa mi imeli tisto oblast v rokah, bi tudi lahko Nemcem usilili slovenske šole in lahko bi se izgovarjali: „Saj je tudi za Nemca dobro, če slovensko zna.“ To so pa prazni pregovori; male šole niso za to, da bi se otroci učili različnih jezikov; oni se morajo učiti krščanskega nauka, brati, pisati in rajtati; tega se bojo pa le tedaj dobro naučili, ako se jim razklada v maternem jeziku, ktereга zastopijo. Vlada naj postavno določi glavna pravila zavolj učnega jezika; občinam pa naj se dá pravica, da sklepajo o tem, ali bi kazalo, v višem razredu podučevati tudi nemščino na podlagi slovenščine. Na želje občin naj se vlada ozira, pa le v toliki meri, da se ne žalijo postave in pedagogična načela (t. j. nauk o najboljem in najpametnejšem poduku.)

Izpod Pece. (Gosp. baron Pino in naša lesna trgovina.) Naši nemškutarji ne morejo pozabiti, da so propadli pri volitvi v Velikovec, in ne vejo, kako bi g. ministra Pina obirali in črnili pred ljudstvom. Zdaj pravijo, da je on kriv, da lesna kupčija ne gre, ker je lesnim kupcem v Galiciji pripomogel, da se jim vozi les boljši kup do Trsta, kakor nam Korošcem in Štajercem. Jaz sem pa pozvedel, da je reč vse drugačna. Lesni trgovci v Galiciji so rekli, če se jim ne zniža voznina na Trst, bojo pa les vozili čez Ogersko na Reko. Potem bi bil Trst zgubil vso tisto kupčijo in pridobila bi jo Reka, ki spada pod Ogersko krono. Minister mora pa vender skrbeti za svojo deželo, zato je delal na to, da se je znižala voznina. Nedavno so bili pa lesni trgovci štajerski pri ministru, in on jim je rekel, da voznine iz Galicije ne more več povišati, dokler ne poteče čas pogodbe; obljubil je pa, pa bo delal na to, da se voznina zniža tudi za Štajerce in spodnje Korošce.

Sicer pa ta sitnost ne zadene kmetov, ampak le grofe. Saj kmet tako nema več lesa na prodaj, je že vse posekano, kar je bilo kaj prida. Nič ne bo škode, če svoj les pustijo nekaj časa

pri miru. Grofi so pa sami krivi, da Tržaški Judi rajši drugodi kupujejo les, ker naši so ceno gnali vsako leto više in više. V Muženiku so zadušili fužino, da bi napravili žago, in pregnali so Javornikovo gospo. Zdaj pa menda žage ne bo, fužine pa tudi ni več.

Iz Prevalj. (Šolski prepir.) Tudi pri nas tekajo nemški liberalci od hiše do hiše in pobirajo podpise za svoje prošnje, naj bi ostalo pri šolah vse, kakor je zdaj. Največ si prizadeva fužinski vodja. Pošilja okoli neko žensko, ki mu sicer pisma nosi. V Prevaljah bojo že nabrali nekaj podpisov pri oštirjih in štacunarjih; kmetov bojo menda pa malo vjeli, saj kmeti so že davno siti šolskih križev in bremen. Ko bi bila šola slovenska, potem bi se otroci v šestih letih več naučili, kakor zdaj v osmih. Kako malo je priljubljena osemletna šola, to se vidi iz tega, da jih je vsako leto toliko starejšev kaznovanih zavolj šolskih zamud. Šolske kazni in šolska plačila jim ne dišijo; sami vidijo, da se otroci le malo kaj naučijo v nemški šoli; zdaj se pa vender podpisujejo, naj ostane vse pri starem! Kje imajo ljudje pamet?

Iz Črne. (Tatovi. Cigani. Požarna bramba.) V nedeljo v noč 21. svečana nameraval je nek tat v naši farni cerkvi denarne pušice izprazniti, pa ni imel posebne sreče. Pustil se je menda, ko je večno luč zvonilo, v cerkev zapreti ter je po noči skušal v železno pušico pri velikem altarju vlomiti. Ker pa ta pušica ima posebno umetno ključavnico, zato je ni mogel odpreti in denarjev pograbit. Rabil je pri tem še tri druge ključke iz sakristije, pa zastoj! Potem je vlomil v drugo leseno pušico, v kateri pa je menda premalo drobiza našel, kajti še teh 52 kr. je na miru pustil. Druge škode ni napravil; zjutraj je pa zopet iz cerkve smuknil. V novjšem času se večkrat čuje od tatvin, ktere delajo potepuhi, ki se čedalje bolj v naše kraje od drugod priklatijo. Čemu nam je neki postava zoper potepuhe na papirji, če se djansko ne spolnuje?

Ker že ravno o potepuih govorim, naj še nekaj povem o črnskih ciganih, ki so za našo ubožno občino velika nadloga. Vas Črna je l. 1863 zvečinoma pogorela; morali smo nova poslopja zidati in staviti. Morali smo namesto stare pogorele čisto novo cerkev pozidati in to cerkev lansko leto že tretjokrat prekriti; morali smo prostrano šolo v stari mežnariji oskrbeti in jo za eno nadstropje povišati, in to šolo moramo še vedno popravljati, ker je bila že iz začetka skažena. Morali smo dalje drugo bajto za mežnarijo nakupiti, ktera bo še le letos toliko pripravna, da bo mogoče tam bivati. Če vse te in še druge stroške n. pr. za ceste itd. preračunimo, tedaj nam bo vsak pri trdil, da Črnska občina, ki je bila nekdanj daleč na dobrem glasu, mora ubožati in propasti. In sedaj so nam še cigane na vrat obesili, katerih je okoli 30—40 glav! Res da imajo nekteri tukaj domovinsko pravico, in teh je morebiti 5—10; drugi pa ne, zato tudi nismo dolžni, tujih potepuhov rediti. Naš obče spoštovani g. župan bo gotovo vsem občanom vstregel, ako dožene in razjasni, kateri cigani so zares črnski, kateri pa tujci. Domačine bomo že še nekako preskrbeli, čeravno se jih kmetje branijo, ker cigani niso vajeni dela

pa jim tudi nič kaj ne diši. Kaj bo opravil občinski predstojnik, bom pa drugokrat poročal.

H koncu imam še nekaj za Črno imenitnega in veselega naznaniti. Pri nas vstanovila se je namreč prostovoljna gasilna ali požarna bramba; pravila so že od c. kr. vlade potrjene. Pristopilo je že okoli 30 udov in mnogo podpornikov. Tako gasilno društvo je za Črno živa potreba, kajti ob času nesreče imeli bi prvo pomoč iz oddaljenih Prevalj pričakovati; sedaj pa se sami lahko ognja obranimo, posebno ker imamo dve brizgalnici, eno novo od g. Samassa v Ljubljani in eno staro še prav dobro. Tudi s potrebnim orodjem smo zadostno preskrbljeni. Možem pa, ki so to društvo osnovali, bodi srčna zahvala! Mlado društvo pa naj Bog blagoslovi, da bo njemu v čast in bližnjemu v pomoč in obrambo!

Iz Velikovške okolice. (Stare in nove šege.) Lepa šega je bila včasih, ko je gospodar v nedeljo popoldan šel s paternoštrom po polji in prosil Boga za blagoslov ali žegen; ali pa je vzel kake pobožne bukve v roke in se vsedel za mizo, ženske, posli in otroci pa okoli njega. Potem jim je bral iz tistih bukev, in vsi so ga zvesto poslušali. Zdaj jih pa tako berilo več ne veseli, vse gre za žganjem v gostilnico, tam imajo nemarne pogovore, in ko so se ga navlekli, začnejo kleti in ob mizo biti. To se pač pravi grdo praznovati nedelje. Slabo seme so zasejali liberalci, in nič dobrega ne bo izrastlo iz njega.

Iz Tihele pri sv. Martinu. (Lepe stare šege so zamarle.) Žalostno je pri nas, ker je skor vse ljudstvo zapustilo Boga. Zato pa ni ljubezni med ljudmi, ne miru, ne pravega veselja. Otroci ne spoštujejo svojih starišev; mlade ljudi pa ni nič več sram. Ko deklica doraste, že gleda po fantu, da bi jo vodil po gostarijah in po plesiščih. Tam se slišijo pa vsake sorte pogovori, ki ki niso za tak cvet. Stare lepe šege so se že tako pozgubile, da že kmalo nobeden več ne bo vrjel, da so ljudje prej drugače živeli.

Iz Zaloga pri Cerkljah na Gorenjskem. (Kaj bo z učitelji?) Tudi na Kranjskem se je začelo širiti brezverstvo, in tudi pri nas imamo že nekaj takih učiteljev, ki pridejo le malokedaj v cerkev. Kako bomo takim zaupali svoje otroke v poduk? Mi hočemo, da se otroci izreajo za poštene kristjane. Ali jim pa zamore tako izrejo dati učitelj, ki sam ne mara dosti za verske reči?

Iz Gorice. (Vincencijska družba.) Dobil sem iz Celovca letno sporočilo družbe sv. Vincencija Pavljana. Veseli me, da ta hvalevredna družba v Celovci tako lepo napreduje. Sprevidel sem, da ta družba podpira stare, obnemogle reveže, obiskuje in tolaži bolnike, varuje in podučuje uboge fantičke in oskrbljuje in podpira pridne, ubožne dijake. V resnici! vsi ti nameni so hvale in podpore vredni. — Božja mila roka podpira tudi vse, ne samo v Celovci, ampak tudi tukaj v Gorici. Leta 1878 se je družba sv. Vincencija v Gorici osnovala, bilo je rahlo prav majhno zrnce; — pa glej! komaj je minulo 7 let, že imamo dve konferenci, ki podpirate uboge in bolnike, imamo študentsko kuhinjo, ki plačuje južino za uboge dijake, zraven pa imamo še konvikt za revne in talentirane dijake. Oče in začetnik je dr. Oskar bar. Somaruga, c. k. uradnik pri finančni

prokuraturi, prvi pomagavec njegov pa je c. k. profesor Julij plem. Kleinmayr. Tega gospoda tudi na Koroškem poznate, saj je bil nekdanj profesor na c. k. gimnaziji v Celovci. Rojen je na Kranjskem, njegova žena pa je vrla slovenska Korošica po domače Pekičeva v občini Bekštanj. Imamenda neko posestvo in dohaja vsako leto tje obšolskih počitnicah. Gosp. plem. Kleinmayr je Avstrijanec in katoličan z dušo in telesom, zvest Slovenec, izvrsten govornik in pravi oče ubogih. Koroški Slovenci! ta mož bi bil zlata vreden poslanec za vas! Zapišite si ga prav globoko v srce in spominjajte se ga ob svojem času!

Iz Pervacine na Goriškem. (Jože Katnik †.) Poročam Vam žalostno vest, da je tukaj umrl gosp. Jože Katnik, posestnik in gostilničar „pri zlatem križu.“ Bil je Vaš Koroški rojak, doma od Zilske Bistrice. Pa on ni bil kaka muha, da bi se bil sramoval svojega slovenskega rodú, ampak bil je zvest slovenski rodoljub do svoje smrti. Zato so ga pa tudi tukaj vsi radi imeli in spoštovali. Bil je zelo dobrega srca; kdor koli je pri njem iskal pomoči, nobeden ni šel od njega brez podpore ali pa brez tolažbe. Posebno rad je pomagal revnim študentom. Zato mu je pa tudi Bog srečo dal, da mu nikoli ni manjkalo, čeravno je veliko razdelil med uboge. Kaj lep je bil njegov pogreb v četrtek 25. svečana. Vsa Prvacina je bila na nogah, da spremi na zadnji poti poštenega rodoljuba. Še iz Gorice so poslali Slovenci lep venec, na čigar traku se je bralo: „Goriški Slovenci vrlému rodoljubu.“ Truga je bila pokrita z mnogimi vencí. Šla je za pogrebom č. duhovščina iz Pervacine in Dornberga, potem veliko rodoljubov z Vipave, s Krasa in Gorice. Slovenski pevci so peli na grobu. Gospod fajmošter pa so se obrnili k pogrebcem in jim v lepih besedah razkladali, kako lepo in pošteno je živel ranjki Katnik. Naj bi še drugi hodili po njegovih stopinjah!

Kaj dela politika.

Državni zbor bo pretresal zdaj v kratkem novo postavbo, po kateri bo morale fabrike same preskrbeti in do smrti preživiti take delavce, katerim se zgodi pri delu kaka nesreča, tako da niso več za delo. Ta postava bo velika dobrota tudi na naše kmečke občine. Zdaj je bilo tako, če je kakemu delavcu mašina strgala roko ali nogo, ga fabrika ali fužina ni hotela več poznati, in revež je prilezel v svoj rojstni kraj, da ga je redila domača občina, za katero prej ničesar ni storil. Zdaj bo morale pa fabrike skrbeti za take nesrečne ljudi, in občine bojo rešene tega bremena. — Zoper ministra Pina so delali liberalci v državnem zboru veliko ropota in hoteli so ga toliko očrniti, da bi moral odstopiti. Toda Pino jih je možko zavrnil, in niso mu mogli dokazati ničesar slabega. Pri tem naskoku se je največ opekel koroški poslanec Steiawender, ker je ministru tako slovesno napovedal vojsko, pa je sam ostal na sramoti. Prvi minister grof Taaffe je potem nemškoliberalce hudo oštel in jim rekel, da se to ne spodobi, ako kdo ministra tako grdo napade pa mu nazadnje nič slabega dokazati ne

more. Minister Pino, naš podjunski poslanec, mora vendar nekaj vreden biti, ker je liberalcem toliko na poti. — V kratkem se bo v državnem zboru začel spet hud boj zavolj nemškega jezika. Nemški liberalci hočejo namreč, naj bi imela nemščina po postavi v Avstriji prvo pravico, drugi jeziki pa naj se potisnejo v kot. Slovanski poslanci pa se temu močno upirajo. Saj nemščina ima tako že dosti pravice v javnem življenju. Zato se ni bati, da bi liberalcem obveljalo; to tudi sami vejo; pa oni se radi prepirajo in pri tem razgovoru bo dosti priložnosti za prepir. — Na Dunaji so se zbrali nekteri avstrijski škofi in posvetujejo se o raznih imenitnih rečeh. — Govori se, da pojdejo svitli cesar po leti enkrat v Bosno in Hercegovino. Nekteri mislijo, da se bo pri tej priložnosti Bosna popolnoma združila z Avstrijo. Za vojake bojo v Bosni zidali več kosarn.

Srbi in Bolgari so zdaj vendar sklenili mir. — Črnogorski knez je potoval zdaj po Evropi. Bil je v Parizu, Petrogradu, Berlinu in na Dunaji. Znano je, da mu ruski cesar vse zaupa, zato se misli, da je imel knez imenitne opravke.

Gospodarske stvari.

Nova postava,

po kateri se bo kmetom nekaj davka odpisalo v takih letih, ko jim škodo napravijo vremenske nesreče.

Da hoče sedajna vlada res nekoliko skrbeti za kmete, to vidimo iz dveh postav, ki jih je letos predložila poslancem na Dunaji, da ji potrdijo.

Prva postava govori o kmečkih domovih. Kmetije srednje velikosti se ne bojo smele več trgati in deliti; sinu pa, ki bo kmetijo prevzel, ne bojo smeli več naložiti prevelikih dot za brate in sestre. Druga postava pa govori o tem, da se mora kmetu nekaj davka odpisati, ako mu les ali poljske pridelke pokonča voda, suša, ogenj, toča, miš ali črv.

Upati hočemo, da bojo poslanci potrdili in morda še kaj izboljšali obe postavi, in tako bo kmetu vsaj nekoliko pomagano. Za danes hočemo govoriti o drugi postavi zavolj vremenskih nesreč. Morda jo bojo poslanci še nekoliko spremenili. Zdaj zamoremo samo to povedati, kako je postavo izdelala vlada.

Tudi sedaj so sicer že včasih odpisali nekaj davka, če je prišla toča ali povodenj; pa treba je bilo za to še le prositi. Ko bo pa postava sklenjena, ne bo treba nič prositi, ampak samo nesrečo naznaniti.

Nova postava pa določuje:

1. Davka se nekaj odpiše, ako je pokončan vsaj četrti del zemljiških pridelkov. To velja tudi za gojzd ali les, ako bi ga ogenj ali črv pokončal četrtino.

2. Škoda se mora v petih dneh naznaniti okrajnemu glavarstvu. Kdor bi to zamudil, zgubi pravico.

3. Škodo ceni davkarija, in to precej po nesreči. V komisijo, ki škodo ceni, se pokliče dva moža iz občinskega zastopa in dva izvedenca iz tiste občine, ktera dva imenuje davkarska urad-

nija. Poškodovani posestnik pa sme tudi zraven biti, ko se škoda ceni.

4. Koliko davka se ima odpisati, to določuje pri škodi po toči, vodi ali ognju deželna finančna oblast, pri drugih škodah pa finančno ministerstvo.

5. Ako je kdo že naprej plačal davke, sme jih tirjati nazaj, kolikor se mu je odpisalo, ali pa se mu zapiše za prihodnje leto.

6. Ako se je škoda godila po žetvi ali košnji, takrat se ne odpiše nič davka.

7. Ako bi se komu zdelo, da mu je deželna finančna oblast odpisala premalo davka, sme se pritožiti na finančno ministerstvo.

Za poduk in kratek čas.

Trije lovei.

(Pravljica od sv. Ane v Slov. goricah.)

(Dalje.)

Pripeljal je kraljev kočijaž tudi kraljičino tje-kaj, zavolj tega, ako bi Urbaneku ne šlo dobro, da lahko zmaja takoj potolažijo z žrtvo. Kraljičina imela je zavezane oči s svilen o ruto. Seveda jej je bilo znano, da bo nepoznan človek za njo se potegnil in skušal s to grdobno, kljub temu se je jokala in s strahom pričakovala, kdaj jo bodo vzdignili iz kočije in položili kakor nedolžno žrtvo k „sohi“, da potem zmaj z dolgimi glavami poseže po njej. Strašno!

Ni minulo dolgo časa, Urbanek moli Očenaš, kar se pokaže izza vode grda pošast imajoča sedem glav, ktere pomoli proti njemu želéca pohrustati ga. Urbanek zavihti pogumno meč svoj, zamahne in tri glave odletijo ter padejo v vodo in plavajo pri obrežju, iz ran pa teče črna kri. Zmaj strašno siče, Urbanek zamahne v drugič in v tretjič — zmaga je njegova. Zmaj še enkrat poskoči in se radi teže svoje pogrezne v globočino reke. Urbanek sedaj takoj pri obrežju reke plavajoče zmajeve glave polovi, izreže jezike in jih spravi v žep, glave pa pusti tamkaj ležati. Potem gre h kraljičini in jej na uho zašepeče: rešena ste, jaz sem rešitelj Vaš. Vsega tega kočijaž ni zapazil, ker je ravno-kar konje napajal kakih pet minut od kočije, kjer je reka bila bolj plitva. Kraljičina imela je od očeta svojega prepoved, da ne sme rutice sneti si od očí, ker bal se je, da bi videla strašni prizor in potem grde zmajeve glave. — Kljub temu je segla veselo mu v roko, jo stisnola in mu zašepe-tala na uho: „Hvala Vam, le oglasite se takoj pri meni, ker hočem Vas za moža, tukaj pa imate za poroštvo prstan moj!“

Kočijaž pripelje konje nazaj, in ko Urbanka vidi, rodi se mu v glavi hudobna misel, da lahko dobi on lepo kraljičino, ako umori Urbana. Pobere takoj meč, ki je še krvav ležal blizo kočije in mahne po vratu Urbanovem. Siromak omahne in pade nezavesten na tla. Kočijaž misleč, da je Urbanek popolnoma mrtev, odpelje kraljičino domu, seveda je tudi zmajeve glave vzel seboj. Vendar sreča kočijažu ni bila mila, premalo je meč zamahnil, in glava ni odletela, ker pa je videl, da ni več življenja v njem, ga je pustil.

Med tem je priletela majhna tičica, v kljunčku držeča zeleno bilko ter zleti naravnost Urbanu na

vsekani vrat in položi zeleno bilko na rano. Potem je spet odletela. Urbanku se je glava spet vzprijela in postal je živ. Vendar zelena bilka se je pa poznala na vratu.

Kočijaž se je seveda kralju lagal in mu rekel: „Jaz sem rešitelj hčere Vaše, ker sem umoril strašnega zmaja; prosim Vas, svitli kralj, da bi toraj blagovolili svojo hčer meni pokloniti za ženo! Kralj v veselji svojem pravi: „Ker sem hčer obljubil tistemu, kateri jo reši, hočem tudi ostati pri besedi. Ako si toraj ti njeni rešitelj, naj bo tvoja žena!“

Čez tri tedne zbirala se je pri kralji imenitna gospôda, prišli so velikaši in generali, ter poslanci iz sosednih dežel in kraljestev. Poročiti sta se imela rešena kraljičina in kraljev kočijaž. Svatje so ravnokar zajtrkovali in se na vse mogoče načine razveseljevali; kar se nenadoma oglasi nov gost, ki je bil tudi sprejet. Ravno so se namerjavali podati k poroki, trčili so še enkrat na zdravje novoporočencev. Pri tej priliki, ko sta novi gost in nevesta tudi trčila na zdravje, spusti ta v nevestin glaž svoj prstan. Bil je Urbanek.

(Konec pride.)

Smešničar.

Neka kmetica je tožila, da se je lan slabo obnesel, ker je ostal tako kratek. Hčerka pa jo potolaži: „Za otroške srajce bo vender dosti dolg.“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Grabštanski nemškoliberalni kmetje so sklicali na 2. dan marca k mečki shod v Št. Peter. V vabilu pravijo, da so jih dosedajni voditelji (nemško-liberalni doktorji?) le za nos vodili, da morajo kmetje sami za sebe skrbeti in napraviti „kmečko zvezo“ (Bauernbund). Čuje se, da so na ta shod povabili tudi znanega viteza Schönererja. To so tedaj vender spoznali, da jih nemškoliberalci „vodijo le za nos“; nam se pa zdi, da jim tudi Schönerer ne bo dosti pomagal. Kar ima on dobrega, to smo mi že davno zagovarjali. Naj bi se rajši oklenili slovanske in konservativne stranke, ki ima večino v državnem zboru, in je že pokazala, da ima dobro voljo, kmetom pomagati na noge. Gosp. prof. Einšpieler se poganja za kmete že leta in leta, pa njega Grabštanci nočejo poznati. Ako bo pa Schönerer res kaj pomagal kmetom, veselilo bo tudi nas. — Pri zadnjem občnem zboru katol. polit. društva bili so v odbor voljeni večinoma prejšnji odborniki. Predsednik je spet č. g. prof. Einšpieler. Sklenila se je tudi resolucija proti „nemškemu klubu“ državnega zbora. — Pri stavbah na Dravi godijo se razne nesreče. 18letnega delavca Furlana je ubila skala, drugemu je odtrgalo prst na nogi, zopet drugi si je zlomil nogo itd. Tudi se toži, da so delavci slabo plačani. Namesto denarja dobivajo plehaste marke, in s tistimi dobijo jed in žganje v gotovih krajih. Vse lahko zajejo in zapijó, kar zaslužijo. Zato pa marsikateri pravi: „Rajši pri sami repici (krompirju) doma v bajti sedim, kakor da bi za samo jed toliko

trpel in da bi moral živeti med toliko zdivjano druhaljo.“ — V Aifersdorfu pri Paternijonu se je neka triletna deklica tako opekla, da je umrla za ranami. — V Rojah pri Št. Pavlu so se nemški fantje tako obdelovali z noži, da je eden precej mrtev obležal, drugi bo težko kedaj zdrav, več je pa ranjenih. — Na Kori planini so zasledili volka, ki je podavil že dva srnaka in eno kozo. — Koroška branilnica je razdelila spet 42.970 gld. za dobre namene. 12.000 gld. je dala v ta namen, da se na Koroškem napravi zavod za slepce. Gospo-sveška cerkev je dobila 500 gld., društvo katoliških pomočnikov 100 gld., Vincencijeva družba 50 gld. itd. — Tisti Blaznik, ki je pri Krki umoril in oropal svojega tovarša, ne bo obešen, ampak do svoje smrti bo sedel v ječi.

Na Kranjskem. V Blejski okolici so lovci lisicam podložili strupa strihnina. Strup so pa pojedli psi in tako je poginilo toliko psov, da se je že govorilo o pasji kugi. — Po Gorenjskem se najde več ponarejenih srebrnih goldinarjev. V Gorjah so prišli nekega človeka, ki je v krémi menjal dva taka „srebrnika“ iz svinca in einka. Poznajo se na tem, da nimajo nobenega cvenka; tudi érke ob robu so slabo narejene. — V Ljublanico je zdrsnil voz s konji in hlapcem. K sreči so pa še vse tri izvlekli.

* (Banka „Slavija“) sklenila je v mesecih oktober, november in december 1885 12.431 novih zavarovanj za 14.930.821 gld. 64 kr. kapitala ter je zato prejela 449.503 gld. 03 kr. zavarovalnine in pristojbin. Za škode plačala je v teh treh mesecih 190.342 gld. 49 kr. Denarni promet osrednje blagajnice iznašal je 1.565.696 gld. 49 kr. V posojilnicah bilo je v tem času naloženih 410.325 gld. 07 kr., na zemljišča posojenih pa 605.920 gld. 88 kr. Gasilne brizgalnice dobile so štiri občine. — Od 1. januarja do 31. decembra 1885 bilo je sklenjenih 68.461 novih zavarovanj za 74.565.328 gld. 80 kr., ter se je uplačalo zavarovalnine in pristojbin 1.866.815 gld. 55 kr., izplačalo pa za škode 725.976 gld. 71 kr. Samoupravna društva za zavarovanje pokojnin postajajo od dne do dne bolj priljubljena. Dokaz temu je, da štejejo do konca decembra 1885 že 1400 članov, ki so skupno zavarovali 155.440 gld. 32 kr. pokojnin in zato obvezali se uplačati 558.122 gld. 08 kr. ulog. — Tudi zastopniški pokojninski fond se izdatno in hitro množi, kajti koncem decembra 1885 imel je že 59.122 gld. 48 kr. premoženja.

Na Štajerskem. Vuharski učitelj je odpravil slovensko molitev v šoli in upeljal nemško. Marenberški okrajni šolski svet mu je prav dal. Gosp. katehet pa se je pritožil še na škofijo, ta je pritožbo uložila pri deželnem šolskem совету, in res je zmagal g. katehet. Molitev mora biti slovenska. Vender kapljica pravice za Slovence! — Požarno stražo ustanovili so v Račjem. Jožef in Jera Mirnik v Medlogu pri Celji imela sta lani biserno poroko, ker sta v mirnem zakonu preživela 60 let. Letos pa sta oba v dveh dneh zamrla in položili so ju v eno jamo.

Na Primorskem. V Drežnici je 22 leten fant tako norel in se potem prehladil na plesu, da je umrl čez deset dni. Žalostno je, da se taki plesi že na kmetih napravljajo ravno ob sobotah, da potem ob nedeljah spijo, namesto da bi šli k

meši. — V Černičah je neki fant vozil steljo. Po-tegnila pa je tako huda burja, da je voz prevrnila na njega in je pri tej priči mrtev obležal.

Duhovniške spremembe v Krški škofiji.

Č. g. Matija Nessler, učitelj veronauka na učiteljski pripravniški je popustil to službo, in na njegovo mesto je imenovan č. g. Jože Müller, prvi kaplan pri mestni fari v Celovcu. Za mestnega kaplana v Celovec pride č. g. Gregor Einspieler, ki je bil dozdej mestni kaplan v Belaci; na njegovo mesto v Belak pa je poklican č. g. Valentin Kraut, do zdaj farni oskrbnik v Št. Jakobu v Rožu. Za farnega oskrbnika v Št. Jakob pride č. g. Franc Bergman, do zdaj kaplan v Žabnicah.

Na Gozdanjah nad Vrbo (Köstenberg), bo letos

„Igra Kristusovega trpljenja“

25., in 28. marca, in 4., 11. in 18. aprila vselej od 1/2. do 6. ure popoldne.

Slovenci! pridite pridno gledat!

Vsem znancem, ki pri meni kupujejo, naznanjam, da sem svojo prodajalnico s slamnato in pleteno robo ter raznim blagom za obleko prestavil od sadnega trga na novi, veliki trg zraven gostilnice pri „Kleeblattu“. Ohranite mi v novih prostorih staro zaupanje!

M. Czermak.

Franc Rudholzer, urar v Celovcu na Leonove bukvarne, prodaja in popravlja vsake sorte zlate in srebrne žepne ure, drage ali dober kup, kakor kdo želi; potem ure na stene v izbah in za kuhinje. Zaloga je zmirom velika, da si vsak izbere, kar mu dopade. — Ure se popravljajo po ceni in dobro.

Službo cerkovnika in organista išče 18 leten mladenič, ki ima najboljša priporočila. Več pové vredništvo.

Nove Šmarnice za leto 1886 so že v tisku; upamo, da bodo do srede marca dovršene in bomo potem natančneje poročali. — To naj služi za odgovor na več vprašanj zaradi „Šmarnic.“

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani,
Stolni trg šte. 6.

Učenca, ki zna slovensko in nemško in je dokončal šole, sprejme takoj v poduk g. Janez Červenka, trgovec v Železni Kapli. Vpraša se lahko tudi pri gosp. R. Červenki, trgovcu v Celovcu blizu kosarne.

Za merjenje zemljišč se priporočuje Valentin Poschinger, potrjen in prisežen zemljemerec (geometer) v Borovljah.

Podpisani naznanjam, da sem svojo kupčijo s klobuki preložil iz sadnega trga v Dunajske ulice št. 4., in prosim, da bi mi moji kupci tudi v novih prostorih ohranili staro zaupanje.

Janez Pichler,

klobučar, Dunajske ulice št. 4.

Borove popke od polomljenih borovcev (izključljivo le od teh) kupuje v vsaki množini in po najboljši ceni

Josip Levec,

trgovec pri mesarskem mostu, v Ljubljani.

Kmetija z gostilnico, 40 oralov zemlje, lepo vkup zložene, lepa hiša, hlev in skedenj, dobra klet, vse novo zidano: na lepem, ravnem svetu blizu ceste, ne deleč od Vrbskega jezera, je na prodaj (zavolj bolehnosti), z vso hišno opravo in živino. Posestvo samo velja 6500 gld. Za živino in hišno orodje se bomo posebej pobotali. Njive in travniki so lepi, gojzd (les) je sam 1500 gld. vreden. Najemščine nese posestvo 500 gld.; poprav ne bo tako hitro, ker je vse novo. Več se izve pri vredništvu „Mira“.

Loterijske srečke

od 6. marca.

Gradec	75	8	66	72	26
Dunaj	39	51	6	82	12

Tržna cena v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	40	6	50
rž	4	60	5	70
ječmen	3	80	4	75
oves	2	30	3	—
hejda	3	55	4	50
turšica	3	80	4	75
pšeno	—	—	—	—
proso	—	—	—	—
grah	5	20	6	—
leča	—	—	—	—
fižol	5	40	7	50
krompir	1	25	1	50

	na kilo	
	gld.	kr.
goveje meso	—	58
telečje meso	—	64
svinjsko meso	—	62
kostrunovo	—	44
maslo	1	—
puter	—	94
prekajen špeh	—	70
frišen špeh	—	56
mast	—	60
100 kil sena	2	70
100 kil slame	2	10
100 kil deteljnega semena	37	—